

VEETURISMI KAART

ÜDENSTÜRISMA KARTE

50 KM
PAADIGA
AR LAIVU

3
MARSRUUTI
MARŠRUTI

Eesti / Igaunija
Elva

www.seikleveel.ee
www.upesoga.lv

**Seikle
veel**

Soovitused looduslike liikujale!

- Ole tähelepanelik enda ja teiste suhtes.
- Pügi pane prügikasti või võta endaga kaasa.
- Tea, kus sa asud ning tee endale selgeks piirkonna kohta käivad juhisid ja piirangud.
- Igaüheöiguse kohaselt võid loodusse vabalt liikuda jalgsi, jalgrattal, suuskadel, paadiga või ratsa pääkesetöusust pääkeseloojangu kõikide maaomanike maadel, kui sellega ei tekita kahju maaomanikule. Liikumist ja muid igaüheöigusi on piiratud looduskaitssealadel ja matkaaladel, õuealadel, pöldudel ja istandikel.
- Avaliku veeekogu veeteed on liikluseks ja kaldale randumiseks ning kallasrajale pääsemiseks lubatud kõigile. Kallasraja laius on laevatatavate veeekogude 10 meetrit ning teistel veeekogudel 4 meetrit.
- Islainaiga atrašanās atpūtai, lai saulotos, peldetots, väktu dabas veltes, zvejot, noenkurotu laivu vai pietavotus krastā, ja atlauta tajās pašās vietās un ar tādiem pašiem nosacījumiem kā pārvietošanās apvidū. Lai apstātos uz ilgāku laiku, ja nepieciešama zemes ipašnieka atlauja. Ja tiek izmantotas apzīmētas un sagatavotas telšu un ugunskura vietas, atlauja nav nepieciešama.
- Lühiajaline übibime maastikel puhkamiseks, päävitamiseks, suplemiseks, loodusandide korjamiseks, kalastamiseks, paadi ankurdamiseks või randumiseks on lubatud samades kohtades ning samadel tingimustel kui maastikel liikuminegi. Piikmaks ajaks peatumiseks on vaja maaomaniku luba. Kui kasutatakse tähisatud ja ettevalmistatud telkimis- ja lõkkekohti, pole luba vajalik.
- Ugunskuru nedrikst izveidot uz küdrainas augsnes, laukakmeņiem, kā arī uz piekrastes smiltim, bez atlaujas uguni var dedzināt uz ceļojumu plītiņas, kur uguns atrodas vīrs zemes. Kā ugunskura materiālu var mežā salasit pabirbs. Ugunskuram ir jābüt drošam, un aizejot ja jāpārliecinās, lai uugs būtu nodzēsta un ogles būtu pilnībā nodziņusās.
- Avalikuks kasutamiseks määratud veeekogul võib kalastada ühe lihtkäsiöngega kellelegi tasu maksmata. Teiste kalapüügi-vahenditega on kalastamine lubatud vaid kalastajakaardiga ning seadusega sättestatud korras. Kalastuskaardi ja harrastuspüügiöigu saad taotleda www.pilet.ee.
- Jahipidamine on Eestis korraldatud seadusega, see ei kuulu igaüheöiguse alla. Jahipidamisöiguse saad taotleda www.pilet.ee.
- Koeraga võib loodusse liikuda vaid teda rihibas pidades, välja arvutat jahi ajal.
- Maastikul liikuva peab vältima metslooma-de ja lindude häirimist, seda eriti nende sigmis- ja pesituspaikades. Ka ei ole lubatud veeekogudel sõita kalade kudemis- ja lindude hulgallise pesisemise paikadesse.
- Riigimetsa Majandamise Keskus, Raavitsa küla, Karula vald, 68112 Valga maakond; tel: +372 513 0147
- Keskonnaamet, Valga kontor: Kesk 12, 68203 Valga; tel: +372 680 7901
- Otepää kontor: Kolga tee 28, 67305 Otepää; tel: +372 766 9290

Ieteikumi dabas ceļotājam!

- Esiet uzmanīgs pret sevi un ciem. Atkritumus liicet tikiat atkritumu kastē vai nemjet sev līdzi.
- Ziniet, kur atrodaties, un noskaidrojet iero-bežojumus konkrētajā teritorijā.
- Ikiens dabā var brivi pārvietoties ar kājām, divriteni, slēpēm, laivu vai jāsus no saullēktā līdz saurietam uz jebkura zemes ipašnieka zemes, ja ar to netiek nodaritu zaudējumi zemes ipašniekam. Tiesības ir ierobežotas dabas rezervātos un dabas liegumos, māju pagalmos un stādījumos.
- Publisku üdenskrātuvju üdensceļu lietošana kustībā un piestāšanai pie krasta, kā arī izkāpšanai krastā ja atlauta visiem. Tauvas joslas platumus kujojāmās üdenstilpnēs ir 10 m, citās üdenstilpnēs – 4 metri.
- Islainaiga atrašanās atpūtai, lai saulotos, peldetots, väktu dabas veltes, zvejot, noenkurotu laivu vai pietavotus krastā, ja atlauta tajās pašās vietās un ar tādiem pašiem nosacījumiem kā pārvietošanās apvidū. Lai apstātos uz ilgāku laiku, ja nepieciešama zemes ipašnieka atlauja. Ja tiek izmantotas apzīmētas un sagatavotas telšu un ugunskura vietas, atlauja nav nepieciešama.
- Lühiajaline übibime maastikel puhkamiseks, päävitamiseks, suplemiseks, loodusandide korjamiseks, kalastamiseks, paadi ankurdamiseks või randumiseks on lubatud samades kohtades ning samadel tingimustel kui maastikel liikuminegi. Piikmaks ajaks peatumiseks on vaja maaomaniku luba. Kui kasutatakse tähisatud ja ettevalmistatud telkimis- ja lõkkekohti, pole luba vajalik.
- Ugunskuru nedrikst izveidot uz küdrainas augsnes, laukakmeņiem, kā arī uz piekrastes smiltim, bez atlaujas uguni var dedzināt uz ceļojumu plītiņas, kur uguns atrodas vīrs zemes. Kā ugunskura materiālu var mežā salasit pabirbs. Ugunskuram ir jābüt drošam, un aizejot ja jāpārliecinās, lai uugs būtu nodzēsta un ogles būtu pilnībā nodziņusās.
- Avalikuks kasutamiseks määratud veeekogul võib kalastada ühe lihtkäsiöngega kellelegi tasu maksmata. Teiste kalapüügi-vahenditega on kalastamine lubatud vaid kalastajakaardiga ning seadusega sättestatud korras. Kalastuskaardi ja harrastuspüügiöigu saad taotleda www.pilet.ee.
- Jahipidamine on Eestis korraldatud seadusega, see ei kuulu igaüheöiguse alla. Jahipidamisöiguse saad taotleda www.pilet.ee.
- Koeraga võib loodusse liikuda vaid teda rihibas pidades, välja arvutat jahi ajal.
- Maastikul liikuva peab vältima metslooma-de ja lindude häirimist, seda eriti nende sigmis- ja pesituspaikades. Ka ei ole lubatud veeekogudel sõita kalade kudemis- ja lindude hulgallise pesisemise paikadesse.
- Valsts Mežu Apsaimniekošanas centrs, Rāvitsa küla, Karula vald, 68112 Valga maakond; tel: +372 513 0147
- Vides dienests, Valgas birojs: Kesk 12, 68203 Valga; tel: +372 680 7901
- Otepää birojs: Kolga tee 28, 67305 Otepää; tel: +372 766 9290

Teenusepakujad / Laivu noma

- C** Kanuu / Kanoe
K Süst / Kajaks
R Ujuvparv / Pontonu plost
- Ahja Matkad OÜ **C**
+372 5836 9804, www.ahjamatkad.ee
- Seiklusmatkaklubi Toonus Pluss **C**
(+372) 505 5702, www.toonuspluss.ee
- Veetee OÜ **C K R**
+372 506 0987, www.veetee.ee

Turismiinfokeskused / Turisma informācijas centri:

- Valga Külastuskeskus /
Valgas Apmeklētāju centrs**
Kesk 11, 68203 Valga, +372 766 1699,
valga@visitestonia.com, www.valgamaa.ee
- Otepää TIK / Otepē TIC**
Tartu mnt 1, 67404 Otepää, +372 766 1200,
otepaa@visitestonia.com, www.otepaa.eu
- Tõrva TIP / Tervas TIP**
Valga mnt 1, 68605 Tõrva, +372 766 3300,
infopunkt@torva.ee

- Väljaandja / Izdevējs:**
Vapramē-Vellavere-Vitipalu Sihitasutus / Vapramē-Vellaveres-Vitipalu fonds, Valga County Development Agency / Valgas aprīņķa attīstības aģentūra
www.vvs.ee; www.valgamaa.ee
- Kartograafia / Kartografija:**
OÜ Kaardikirjastus Jāņa sēta /
SIA "Kārtu izdevniecība Jāņa sēta"
- Piltide autorid / Foto:** Trinu Pertels / www.vvs.ee

- Estonia Latvia**
Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund
- European Union**
- RIVERWAYS**

Legend / Apzīmējumi

C	vaemaha veeekogi	attālums līdz upei
K	hotell, kūlalistemaja	viesnīca, viesi māja
R	talu, puhkemaja	jauņiņu mītne
	kāmping	lauku māja
	puhkekoh	kempings
	parkla	atpūtas vieta
	voodikohtade arv	stāvvieta
	sauņ	gultasvielu skaita
	toitolustus	pirts
	telknišķohad	ēdināšana
	spordīvajakud	telšu vietas
	paadi rent	sporta laukumi
	tasuta	laivu noma
	tasuline	par brīvu
	piküni laud, pink	maksas
	lökkekoht	piküni galdi, soli
	kuitvialett	ugunsruka vieta
	joogivesi	sausā tualete
	elekter	dzeramais ūdens
	varjualune	elektrība
	pood	nojume
	bensiinijaam	veikals
	kalovik	degvielas uzpildes stacija
	jalakājate sild	kafējnīca
	vesiveski	gājēju tilts
	kārestik	ūdensdzīrnavas
	vaatamisvārsused	krāces
	tourismiteenused	apskares vietas
	jõele juurdepääs	tūrisma pakalpojumi
	marlsru ja rāvedes	pieejas punkti upei
	kaugs, km	marlsru pa ezeriem
		attālumi, km

Elva jõgi on Emajõe ülemjooksu parempoolne lisajõgi. Jõe lähe asub Põlvamaa maakonnas, enamik ülemjooksust ja keskjoosku ülemine osa Valga maakonnas ning keskjoosku alumine osa jaalamjooks Tartu maakonnas. Jõgi algab Valgjärve loodenurgast 0,5 m laiuse Tamme ojana. Ülem- ja keskjoosku vahedub jõe lähiomakas tiheda asustusega kultuuramaistik metsa-aladega. Alamjooksul voolab jõgi valdavalt läbi Võrtsjärve nõo hõreda asustusega soistest aladest.

1930. aastail olid jõel vesiveskid Tammel, Kas-tolatsi külas Loodil, Elva külas, Hellenurmes asunduses, Mäeooga külas Antonil, Rundslul (Oldi veski), Peedul, Tõraveres ja Mosinal. L. A. Mellini kaardil (1796) on märgitud vesiveskid Neeruti mõisas, Peedul (2 veski) ja Tõraveres.

Jõe pikkus on 72 km, 456 km² suurune valgala on piikk ja kitsas, lõuna-põhja suunas välja veninud ja hõreda jõgedevõrguga. Umbes Hellenurimest alates voolab Elva jõgi vanas mattunud ürgorus. Jõgi on suure languga – 144,3 m. Keskmene lang 2 m/km on jõe piires ebaühtlasel jaotunud: suurim lang on jõe ülemjooksul, alamjooksul aga ainult 0,03 m/km. Alamjooksul, Mosina endisest veskipaust alates on orulamm 1,2–1,5 km lai. Kari-järvest põhja pool oru lamm laieneb 2–3 km-ni ja jõgi voolab läbi kaheosalise Keeri järve. Jõgi voolab lamminiitude ja luhtade vahel.

- Kergema klassi jõgi, sobib algajatele, mat-kad 1–3 päevani.
- Kes tahab pikemat marsruuti teha, sobib algusohkas Vitipalu.
- Tä kā Elvas upes lejice vasarā ir necaurbraucama (maz ūdens, upe nav tīrta, pilna norukitus koku), tad on Hellenurmes (vasara) braucieni uzsākt nevar.
- Pavasaros, kad ūdens ūmenis ir augsts, braukšanu var uzsākt no Hellenurmes, taču ir jānen vērā tas, ka upe nav tīrta, tā ir pilna ar kokiem.
- Lidz Pēdu Elva upe ir lieliski piemērota no-braucieniem ar kanoe laivām.
- Tiem, kas vēlas doties garākā maršrutā, vis-piemērotākais sākumpunkts būs Vitipalu.

- Tā kā Elvas upes lejice vasarā ir necaurbraucama (maz ūdens, upe nav tīrta, pilna norukitus koku), tad on Hellenurmes (vasara) braucieni uzsākt nevar.
- Pamatmaršruts sākas pie Elvas ūtuvies un beidzas pie Vapramē, tas ir, apmēram 3–4 stundas.
- Posmā Hellenurme–Vitipalu var aplūkot skaistus un iespaidīgus smilšakmens atsegumus, taču upi izbraukt sājā posmā ir sarežģīti. Pie Pulgas ūdenskrātuves ja jauka pārgājienu takas ar koka figūram – to ir vērts apmeklēt!
- Upē tek cauri Elvas pilsētai – šeit varat apmeklēt mazās pilsētiņas centru un tur esošo Pārgājienu centru.
- Elvas upes krastos atrodas "Vapramē forele", kur diķi varēs paši nokert zīvis un lūgt tās izcept, vai arī vienkārši apstās un atpūsties. Tieši blakus Elvas upei ir daudz nelielu ezeriņu (lielākoties purva ezeriņi), kuros var izpel-dēties.
- Aiz Vapramē upē klūst ipaši plata un mierī-ga – te būs daudz jāairē, jo straume vairs laivu nenesi!

LV Elva ir Emajõe augsteces labā krasta pieteika. Ta plūst pa Pelvas, Valgas ja Tartu apriņķi. Elva sākas Valgjerva ziemeljärvetemis. Lejtecē upe galvenokārt plūst cauri Vertsjerva ezera baseinam ar reti apdzī-votiem purvainiem apvidumi.

20. gs. 30. gados upes bija üdensdzīrnavas Tammes, Kastolatsi ciemā Lodē, Elvas ciemā, Hellenurmes apmetnē, Mēloga ciemā Antoniā, Rundslulā (Oldi üdensdzīrnavas) ja Teraverē.

Upe ir 72 km garu, un tās 456 km² lielais baseins ir garš un šaurs, izstiepēs dienvidu-ziemelu virzienā un ar retu upju tiklu. Apmēram sākat no Hellenurmes Elva ieplūst vecā senlejā. Upē ir liels kritis – 144,3 m jeb vidēji 2 m/km, taču upi tas nav sadalījis vienmērigi: lielākais kritis ir upes augstecē, savukārt lejtecē tas ir tikai 0,03 m/km. Lejtecē, sākat no Mosinas bijušā üdensdzīrnavu aizsprosta, atrodas 1,2–1,5 km plata paliene. Uz ziemeļiem no Karijerva paliene paplašinās līdz 2–3 km, un upē plūst cauri divdalīgam Kēri ezera. Upē met liklōčus stārpaliene pļavām un ganībām.

- Viegłakas klasses upes, piemērota iesācējiem, 1–3 dienas ilgi pārbraucieni.
- Tiem, kas vēlas doties garākā maršrutā, vis-piemērotākais sākumpunkts būs Vitipalu.
- Tā kā Elvas upes lejice vasarā ir necaurbraucama (maz ūdens, upe nav tīrta, pilna norukitus koku), tad on Hellenurmes (vasara) braucieni uzsākt nevar.
- Pamatmaršruts sākas pie Elvas ūtuvies un beidzas pie Vapramē, tas ir, apmēram 3–4 stundas.
- Posmā Hellenurme–Vitipalu var aplūkot skaistus un iespaidīgus smilšakmens atsegumus, taču upi izbraukt sājā posmā ir sarežģīti. Pie Pulgas ūdenskrātuves ja jauka pārgājienu takas ar koka figūram – to ir vērts apmeklēt!
- Upē tek cauri Elvas pilsētai – šeit varat apmeklēt mazās pilsētiņas centru un tur esošo Pārgājienu centru.
- Elvas upes krastos atrodas "Vapramē forele", kur diķi varēs paši nokert zīvis un lūgt tās izcept, vai arī vienkārši apstās un atpūsties. Tieši blakus Elvas upei ir daudz nelielu ezeriņu (lielākoties purva ezeriņi), kuros var izpel-dēties.
- Aiz Vapramē upē klūst ipaši plata un mierī-ga – te būs daudz jāairē, jo straume vairs laivu nenesi!

